การบริหารจัดการศึกษาทวิศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร

The Dual Education Administration Affecting the Effectiveness of School Under the Institute Vocational Education

อรุณี ยาสาร*, กัญญ์รัชการย์ เลิศอมรศักดิ์**
Arunee Yasan*, Ganratchakan Letamarasak**
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
Suan Sunandha Rajabhat University
Received: July 19, 2022 Revised: August 6, 2024 Accepted: November 29, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาทวิศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร 3) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการศึกษาทวิศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครู รวมทั้งสิ้น 273 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.843 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารจัดการศึกษาทวิศึกษาโดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานครโดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) การบริหารจัดการศึกษาทวิศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การสำเร็จการศึกษา การประกันคุณภาพหลักสูตร การวัดผลประเมินผล การวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ และการเทียบโอนผลการเรียน ร่วมกันพยากรณ์แปรปรวนของประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 77.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : การบริหารจัดการศึกษาทวิศึกษา, ประสิทธิผลของสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were: 1) To study the administration of Dual Education under the Institute Vocational Education Bangkok, 2) To study the effectiveness of the educational institutions under the Institute Vocational Education Bangkok, and 3) The Dual of Vocational Education Affecting the Effectiveness of school under the Institute Vocational Education Bangkok. The samples were 273 school administrators and teachers. The research instrument was a questionnaire. The confidence value was 0.843. The statistics used in the data analysis consisted of percentage, mean, standard deviation.

And multiple regression analysis. The finding of the research were as follows: 1) The administration of dual education in all aspects at the highest level 2) The effectiveness of educational institutions under Institute Vocational Education Bangkok in all aspects at the highest level and 4) The Dual Education Administration Affecting the Effectiveness of school under the Institute Vocational Education Bangkok these are teaching management, graduation, course quality assurance, evaluation, analysis of subject types, disciplines, fields of work, professional standards assessment, and the transfer of academic results. The predict the variance of the effectiveness of the Institute Vocational Education Bangkok, 77.90% with a statistical significance at the .01 level.

Keywords: The Dual of Vocational Education, Effectiveness of school

บทนำ

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 หมวด 1 มาตรา 8 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ กำหนดให้จัดได้ในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ 1) การศึกษาในระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เน้นการศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันเป็นหลัก 2) การศึกษานอกระบบเป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการศึกษาระยะเวลา การวัด และการประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม 3) การศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากด้วยตกลงระหว่างสถานศึกษา อาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ โดยการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน สังคม และสถานประกอบการในการกำหนดนโยบาย การผลิตและพัฒนากำลังคน และการศึกษาที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย และมีระบบเทียบโอนผลการเรียนและระบบเทียบประสบการณ์เข้าสู่คุณวุฒิการศึกษา เพื่อเข้ารับการศึกษาและการฝึก อบรมวิชาชีพ (ประเวศ ยอด ยิ่ง, 2556: 1-5) ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2558 ที่ได้กำหนดเป็นนโยบายเฉพาะด้านการอาชีวศึกษา โดยให้ปรับทัศนคติเปลี่ยนค่านิยมของผู้ปกครองและนักเรียนให้เห็นความสำคัญและเข้าสู่การเรียน สายอาชีวศึกษาให้มากขึ้น และส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนแบบทวิศึกษา ให้รวมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558: 7)

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายในการผลิตผู้เรียนด้านอาชีวศึกษาให้มากขึ้น เพื่อรองรับการจ้างงาน ทั้งภาคธุรกิจบริการ ภาคอุตสาหกรรม และภาคการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มอาชีพที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงานที่กำลังขยายตัวในทุกภาคส่วน กระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นหน่วยงานที่ผลิตกำลังคนจำเป็นอย่างยิ่งต้องเร่งประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจให้นักเรียนได้หันมาสนใจเรียนทางด้านอาชีพซึ่งมีตลาดรองรับอย่างแน่นอนให้มากขึ้น แต่เนื่องจากสภาพปัจจุบันค่านิยมของผู้ปกครองและผู้เรียนมุ่งที่จะสนับสนุนให้มีการเรียนสายสามัญเพื่อเข้าสู่ระดับอุดมศึกษา ส่งผลให้ขาดกำลังคนในภาคแรงงานเป็นอย่างมาก รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะให้มีการจัดการศึกษาหลักสูตรเรียนร่วมอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลายควบคู่กันไป เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีความรู้พื้นฐานด้านอาชีพและสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ทันทีการจัดการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ ถือเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่

สอดคล้องและสัมพันธ์กับตลาดแรงงาน สามารถผลิตกำลังคนในระดับฝีมือที่ได้มาตรฐาน เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาด้านวิชาชีพให้แก่ประชาชนวัยเรียนและวัยทำงานตามความถนัด ความสนใจ และสามารถเข้าถึงการอาชีวศึกษาได้ง่ายขึ้น โดยการขยายวิชาชีพและกลุ่มเป้าหมายเข้าสู่ระบบการจัดการอาชีวศึกษาให้ชัดเจน ทั่วถึง และรวดเร็วขึ้น เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับ ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีความประสงค์จะเรียนควบคู่กันไปทั้งสายสามัญและสายอาชีพ เมื่อเรียนครบตามหลักสูตร ผู้เรียนสามารถสำเร็จการศึกษาทั้งหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญและหลักสูตรสายอาชีพไปพร้อมกัน (คณะกรรมาธิการการศึกษาและการกีฬา สภานิติบัญญัติแห่งชาติ, 2559: 17)

เมื่อสำเร็จการศึกษาผู้เรียนจะได้รับวุฒิการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและวุฒิการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ทั้งนี้เป็นไปตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาสังกัด สพฐ. ที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายกับสถานศึกษาสังกัด สอศ. ที่เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ตามการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2559 : 1-15) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงจัดให้มีการจัดการอาชีวศึกษาที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

จากความสำคัญของนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ในเรื่องการเพิ่มปริมาณผู้เรียนทางด้านอาชีพให้มากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนในภาคเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้การต้องการกำลังคนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มีมากขึ้น ทำให้รัฐบาลมีนโยบายที่จะจัดให้มีการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) เพื่อให้นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้มีความพื้นฐานด้านอาชีพและสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อเสนอแนะการบริหารจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผล เกิดผลดีสอดคล้องกับจุดประสงค์และเป็นไปตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาทวิศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการศึกษาทวิศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการบริหารจัดการศึกษาทวิศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษาทวิศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาและการสร้างแบบสอบถาม

2) กำหนดขอบเขตของตัวแปร และนิยามศัพท์เฉพาะ

3) ร่างข้อคำถามตามขอบเขตของนิยามศัพท์

4) นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นนำมาแก้ไขปรับปรุง การใช้ภาษาให้ถูกต้องสมบูรณ์

5) นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและเสนอแนะ ให้แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการตามข้อเสนอแนะ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยประเมินความสอดคล้องของนิยามศัพท์เฉพาะและข้อคำถามของตัวแปรแต่ละตัว การใช้ภาษา (Wording) ให้เหมาะสม จากนั้นนำผลการประเมิน ที่ได้มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Congruence : IOC) โดยพิจารณาเลือกใช้ข้อคำถามที่มีค่าดัชนีชี้วัดความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 (บุญชม ศรีสะอาด. 2556: 70-72) การวิจัยครั้งนี้ข้อคำถามแต่ละข้อมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 การหาค่าความเที่ยงตรง โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปดำเนินการตรวจสอบหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

6) นำแบบสอบถามที่ได้รับการเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

7) นำแบบสอบถามที่ได้จากข้อที่ 6 มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของ Cronbach โดยแบบสอบถามควรมีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด. 2556: 116-119) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตอนที่ 2 การบริหารจัดการศึกษาทวิศึกษา เท่ากับ .801 และตอนที่ 3 ประสิทธิผลของสถานศึกษา เท่ากับ .705 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ เท่ากับ .843

8) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพ โดยศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยเพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยหาความถี่และร้อยละ

2. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาทวิศึกษาโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. วิเคราะห์การบริหารจัดการศึกษาทวิศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานครโดยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

ผลการวิจัย

พบว่า 1) การบริหารจัดการศึกษาทวิศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) การบริหารจัดการศึกษาทวิศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การสำเร็จการศึกษา การประกันคุณภาพหลักสูตร การวัดผลประเมินผล การวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ และการเทียบโอนผลการเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

การบริหารจัดการศึกษาทวิศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้พบข้อประเด็นที่น่าสนใจและควรนำมาอภิปรายและนำเสนอดังต่อไปนี้

1. การบริหารจัดการศึกษาทวิศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้สถานศึกษาได้ดำเนินการบริหารจัดการศึกษาทวิศึกษาตามนโยบายของสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของ การวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน เนื่องจากเป็นก้าวแรกที่ดำเนินการหาทิศทางที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาให้มากที่สุด การประกันคุณภาพหลักสูตร มีการจัดโครงสร้างการบริหารงานคุณภาพภายในสถานศึกษาได้ตรงตามมาตรฐานการศึกษา กำกับติดตาม รายงานผลการดำเนินการประกันคุณภาพหลักสูตร มีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนของ ตลาดแรงงานและมาตรฐานอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับ สิริพงศ์ ธิดาราม (2559) ที่ได้ศึกษาแนวทางการจัดการบริหารหลักสูตรแบบทวิศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกวิยาคม สำนักงานนเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 พบว่า ด้านการวางแผนเพื่อใช้หลักสูตรใหม่ ควรศึกษาสภาพสังคมท้องถิ่น สภาพปัจจุบัน ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น และยังสอดคล้องกับ เชี่ยวชาญ ดวงใจดี (2562) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวปฏิบัติในการบริหารจัดการหลักสูตรทวิศึกษาการเรียนร่วมอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบแนวปฏิบัติในการบริหารจัดการหลักสูตรทวิศึกษาการเรียนร่วมอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย มี 7 องค์ประกอบ คือ 1) การบริหารจัดการหลักสูตร มี 4 องค์ประกอบย่อย ประกอบด้วย ระบบการจัดการหลักสูตร ระบบการวัดและประเมินผล ระบบการวางแผนหลักสูตร ระบบการประกันคุณภาพหลักสูตร 2) การดำเนินการหลักสูตร 3) การจัดการเรียนการสอน 4) การจัดการความร่วมมือ 5) การจัดทำหลักสูตรทวิศึกษา 6) การพัฒนาคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา และ 7) การบริหารทรัพยากรและงบประมาณ ส่วนของการวัดผลประเมินผลต้องดูจากสภาพจริงในการปฏิบัติงาน รวมถึงการกำหนดนโยบายซึ่งจะทำให้ครูผู้สอนปฏิบัติตามนโยบายเกี่ยวกับผลการเรียน เนื่องจากการเทียบโอนรายวิชาต้องเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ คือผลการเรียนในทุกรายวิชาต้องไม่ต่ำกว่า 2.00

2. ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน อาจเป็นเพราะทั้งผู้บริหารและครูในสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร มีทักษะในการบริหารงานที่ดี มีกระบวนการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน มีทักษะการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลที่ชัดเจน ส่งผลให้ผู้ปกครอง ชุมชนพร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการพัฒนานักเรียน กระตุ้นให้นักเรียนพร้อมที่จะเรียนรู้ตามกระบวนการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัย ที่มีครู

เป็นผู้จัดกิจกรรมที่ตรงตามหลักสูตร โดยใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายในการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริลักษณ์ แซ่โคว้ (2558) ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา กลุ่มศรีราชา 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษากลุ่มศรีราชา 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ความสามารถ ในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัย นฤมล เจริญพรสกุล ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ความพึงพอใจในงานของครู ความพึงพอใจของผู้ปกครอง และความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ ดวงกมล ปถคามินทร์ (2560: 87) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในเขตอำเภอสนามชัยเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ด้านความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

3. การบริหารจัดการศึกษาทวิศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษากรุงเทพมหานคร จากตัวแปรทั้งหมด 9 ตัวแปร มีตัวแปรที่ทดสอบแล้วส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 7 ตัวแปร ตามลำดับ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การสำเร็จการศึกษา การประกันคุณภาพหลักสูตร การวัดผลประเมินผล การวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ และการเทียบโอนผลการเรียน อภิปรายได้ดังนี้

3.1 การบริหารจัดการศึกษาทวิศึกษา การจัดการเรียนการสอน เป็นตัวแปรที่แรกที่เข้าสู่สมการพยากรณ์ มีค่าอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 59.40 แสดงให้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องร่วมกับครูส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ผลงานของสถานศึกษาทั้งในเวทีระดับจังหวัด ระดับภาค ระดับชาติ และระดับนานาชาติ จัดการเรียนการสอนตามคุณภาพมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด การเรียนการสอนต้องจัดตามโครงสร้างหลักสูตร เวลาเรียน มีโปรแกรมวิชาการเรียนที่เน้นอาชีพ จัดการเรียนการสอนรายวิชาพื้นฐานในแต่ละกลุ่มสารการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับโครงสร้าง เวลาเรียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียน คิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรวรรณ คำงาม (2561 : 102) ที่ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาในการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง พบว่า สถานศึกษาควรประสานงานทำข้อตกลงเกี่ยวกับสถานที่ในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้ชัดเจน จัดตั้งครูแกนนำในด้านการจัดการเรียนการสอนให้ครบตามหลักสูตรที่กำหนด ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการประชุมทำความเข้าใจ และเสนอแนะแนวรูปแบบในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐภรณ์ พันธวงค์ และ สถิรพร เชาวน์ชัย (2564) ได้ศึกษาแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 มีจำนวนทั้งหมด 21 แนวทาง โดยมีขอบข่ายเนื้อหาจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการ

วิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน ด้านการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการเทียบโอนผลการเรียน

3.2 การบริหารจัดการศึกษาทวิศึกษา การสำเร็จการศึกษา เป็นตัวแปรที่สองที่เข้าสู่สมการพยากรณ์ มีค่าอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 68.30 แสดงให้เห็นถึงจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องร่วมกับคณะครูในการประชุมและแต่งตั้งคณะกรรมการอนุมัติผลการเรียน มีการกำกับติดตามและรายงานผลการสำเร็จการศึกษาของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ตรวจสอบผลการศึกษาของผู้เรียนครบตามเกณฑ์สำเร็จการศึกษา และมีการประชุมอนุมัติผลการเรียนเพื่อสำเร็จการศึกษาให้ตรงตามเกณฑ์ของหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สอดคล้องกับ คำภาสน์ บุญเติม (2561) ได้ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ทวิศึกษา) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 40 พบว่า ควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลให้เป็นระบบชัดเจน ครูผู้สอนกำกับติดตามนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ให้ได้ผลการเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ในแต่ละรายวิชา ต้องได้เกรด 2 ขึ้นไป

3.3 การบริหารจัดการศึกษาทวิศึกษา การประกันคุณภาพหลักสูตร เป็นตัวแปรที่สามที่เข้าสู่สมการพยากรณ์ มีค่าอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 73.80 แสดงให้เห็นถึงจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องร่วมกับคณะครูในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงานและมาตรฐานอาชีพ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานประกันคุณภาพหลักสูตร จัดโครงสร้างการบริหารงานคุณภาพภายในสถานศึกษาได้ตรงตามมาตรฐานการศึกษา และกำกับติดตามรายงานผลการดำเนินการประกันคุณภาพหลักสูตร สอดคล้องกับ คำภาสน์ บุญเติม (2561) ได้ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ทวิศึกษา) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 40 พบว่า การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรนั้นให้สอบถามความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนถึงความต้องการในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดยุทธศาสตร์ โดยให้มีทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร นำผลการดำเนินงาน ปัญหา ข้อเสนอแนะนำมาเป็นข้อมูลในการวางแผนปรับปรุงพัฒนาการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพในปีต่อไป เพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพของโรงเรียน วิทยาลัย และชุมชน

3.4 การบริหารจัดการศึกษาทวิศึกษา การวัดผลประเมินผล เป็นตัวแปรที่สี่ที่เข้าสู่สมการพยากรณ์ มีค่าอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 75.90 แสดงให้เห็นถึงจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องร่วมกับคณะครูในการแต่งตั้งคณะกรรมการในการวัดผลประเมินผล มีการประเมินผลการเรียนรู้ของแต่ละรายวิชาของผู้เรียนตรงตามสมรรถนะรายวิชาและตามสภาพจริง แจ้งผลการเรียนของนักเรียนที่เข้าเรียนหลักสูตรทวิศึกษา ให้สถานศึกษาต้นสังกัดทราบทุกครั้งที่มีการประเมินผลทุกๆภาคเรียน และวัดผลประเมินผลรายวิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของนักเรียนตลอดหลักสูตร สอดคล้องกับ ณัฐภรณ์ พันธวงค์ และ สถิรพร เชาวน์ชัย (2564)แนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 พบว่า การวัดผลประเมินผลต้องดูจากสภาพจริงในการปฏิบัติงาน รวมถึงการกำหนดนโยบายจะช่วยให้ครูผู้สอนปฏิบัติตามนโยบายเกี่ยวกับผลการเรียน

3.5 การบริหารจัดการศึกษาทวิศึกษา การวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน เป็นตัวแปรที่ห้าที่เข้าสู่สมการพยากรณ์ มีค่าอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 76.90 แสดงให้เห็นถึงจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องร่วมกับคณะครูกำหนดประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขางาน ที่สอดคล้องตามหลักสูตรทวิ

ศึกษา กำหนดประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขางาน ให้เหมาะสมกับความต้องการการของท้องถิ่น มีการวิเคราะห์อาชีพจากข้อมูล หรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาอาชีพ เพื่อกำหนดประเภทวิชา สาขาวิชา กำหนดประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขา งาน ให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน และแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล พื้นฐาน ความจำเป็นและความต้องการของชุมชน จังหวัดและภูมิภาค สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริพงศ์ ธิดาราม (2559) ที่ได้ศึกษาแนวทางการจัดการบริหารหลักสูตรแบบทวิศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 พบว่า การวางแผนเพื่อใช้หลักสูตรใหม่ ควรศึกษาสภาพสังคมท้องถิ่น สภาพการปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย พันธกิจ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ สื่อและแหล่งเรียนรู้ ให้คณะกรรมการสถานศึกษาผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันประเมินเพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรก่อนนำไปใช้

3.6 การบริหารจัดการศึกษาทวิศึกษา การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ เป็นตัวแปรที่หกที่เข้าสู่สมการพยากรณ์ มีค่าอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 77.50 แสดงให้เห็นถึงจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องร่วมกับคณะครูประชุมและแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ดำเนินการประเมินมาตรฐานวิชาชีพได้ตรงตามประเภทวิชา สาขาวิชาและสาขางาน และมีขั้นตอนการดำเนินการประเมินมาตรฐานวิชาชีพแก่ผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรพงษ์ ปองดี (2561) การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรทวิศึกษา ของสถานศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดมหาสารคม พบว่า ควรนำนักเรียนเข้าทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน หรือหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่ทดสอบเพื่อวัดระดับความชำนาญในสาขาอาชีพ ให้เป็นไปตามระดับทักษะความรู้ความสามารถและสมรรถนะ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ แสงดาว เพ็ชรนารถ และ สายฝน วิบูลรังสรรค์ (2563) ทำการวิจัยเรื่องการประเมินโครงการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) กรณีศึกษาโรงเรียนเนินสะอาดวิทยาคม โดยใช้การประเมินแบบตอบสนอง พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมในโครงการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ได้มีการทดสอบสมรรถนะจากสถาบันต่างๆ เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและมาตรฐานของนักเรียนในโครงการ และได้ให้มีการทดสอบสมรรถนะจากสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานก่อนจบหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพในสาขาที่นักเรียนเลือกเรียน และนอกจากนี้เพื่อเป็นการประกันคุณภาพในการจัดการศึกษาในรูปแบบเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) จึงให้นักเรียนเข้ารับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติทางด้านอาชีวศึกษา เป็นการทดสอบวัดความรู้มาตรฐานวิชาการวิชาชีพ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (V-NET)

3.7 การบริหารจัดการศึกษาทวิศึกษา การเทียบโอนผลการเรียน เป็นตัวแปรที่เจ็ดที่เข้าสู่สมการพยากรณ์ มีค่าอำนาจการพยากรณ์ร้อยละ 77.90 แสดงให้เห็นถึงจำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องร่วมกับคณะครูรับโอนผลการเรียนรายวิชาที่ได้ระดับผลการเรียนตั้งแต่ 2.0 ขึ้นไปทุกรายวิชา พิจารณาการเทียบโอนผลการเรียน รายวิชาหรือกลุ่มวิชาที่มีจุดประสงค์และเนื้อหาใกล้เคียงกัน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 ร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ความเข้าใจโครงสร้างของหลักสูตร และมีการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด และ สาระการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เปรียบเทียบกับจุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชาและคำอธิบายรายวิชาหมวดวิชาทักษะชีวิตใน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรวรรณ คำงาม (2561) ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาในการบริหารจัดการหลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)

ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง พบว่า สถานศึกษามีการดำเนินการวางแผนจัดตั้งคณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียน มีการจัดประชุมวางแผนดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนครบตามโครงสร่งของหลักสูตร กำหนดร่วมกันทั้งสองสถานศึกษา เพื่อดำเนินการปฏิบัติเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ถูกต้องตามหลักวิชาการ รวมถึงกำกับ ติดตามผลการเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างความตระหนัก ความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องการแต่งตั้งให้มีคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและ มัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้หลักสูตรมีความถูกต้องและเหมาะสมกับผู้เรียนให้มาก

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรปรับหลักสูตรให้ทันสมัย ก้าวหน้า และสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนไป นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้กับการเรียนการสอน และครูสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอนให้เข้ากับสภาพสังคม สถานการณ์และสิ่งแวดล้อม ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายให้ครูได้รับผิดชอบงานตามนโยบายของสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานการบริหารจัดการศึกษาทวิศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการวิเคราะห์ประเภทวิชา สาขาวิชา สาขางาน เนื่องจากเป็นก้าวแรกที่ดำเนินการหาทิศทางที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษา ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาให้มากที่สุด การประกันคุณภาพหลักสูตร มีการจัดโครงสร้างการบริหารงานคุณภาพภายในสถานศึกษาได้ตรงตามมาตรฐานการศึกษา กำกับติดตาม รายงานผลการดำเนินการประกันคุณภาพหลักสูตร มีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนของ ตลาดแรงงานและมาตรฐานอาชีพ เปิดโอกาสให้ครูได้บริหารจัดการหลักสูตรและการสอน ผู้บริหารเป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตร และผู้บริหารกำหนดให้ครูประเมินผลการเรียนของนักเรียนอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการบริหารจัดการศึกษาทวิศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา แต่ละแห่ง เพื่อผู้รับผิดชอบสถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถวางแผนพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีการบริหารจัดการศึกษาทวิศึกษาที่ดีและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาการบริหารจัดการศึกษาทวิศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยศึกษาจากสถานศึกษาที่มีความพร้อมและความเข้าใจทางการบริหารจัดการศึกษาทวิศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาอื่น ๆ ต่อไป

2.3 ควรมีการนำเอาองค์ประกอบแต่ละด้านของการบริหารจัดการศึกษาทวิศึกษามาพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

2.4 ควรศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา เพื่อผู้บริหารสถานศึกษาจะได้ทราบถึงปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา และสามารถพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาไปจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). **นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ** (พลเอก ดาว์พงษ์รัตนสุวรรณ). กรุงเทพมหานคร: สำนักปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ.

คณะกรรมาธิการการศึกษาและการกีฬา สภานิติบัญญัติแห่งชาติ. (2559). **รายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)**. กรุงเทพมหานคร: สำนักการพิมพ์สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

คำภาสน์ บุญเติม. (2561). **ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ทวิศึกษา) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

เชี่ยวชาญ ดวงใจดี. (2561). **แนวปฏิบัติในการบริหารจัดการหลักสูตรทวิศึกษาการเรียนร่วมอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ภาควิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ณัฐภรณ์ พันธวงค์ และ สถิรพร เชาวน์ชัย. (2564). **แนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์.มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ดวงกมล ปถคามินทร์. (2560). **ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในเขตอำเภอสนามชัยเขต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.

ประเวศ ยอดยิ่ง. (2556). **ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ พ.ร.บ. การอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551/ สถาบันการอาชีวศึกษา**. (2565, มกราคม 25).สืบค้นจาก http://www.ntc.ac.th/files/12110/files/rule_2551.pdf.

ภัทรพงษ์ ปองดี. (2561). **การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเรียนร่วมหลักสูตรทวิศึกษา ขอสถานศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดมหาสารคม**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ศิริลักษณ์ แซ่โคว้. (2558). **ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษากลุ่มศรีราชา 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

สิริพงศ์ ธิดาราม. (2559). **แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรแบบทวิศึกษาของโรงเรียนบ้านโคกวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39**. (การศึกษาอิสระปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **เอกสารประกอบการปฏิบัติงานการจัดการศึกษาร่วมหลักสูตร อาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)**.

แสงดาว เพ็ชรนารถ และ สายฝน วิบูลรังสรรค์. (2563). การประเมินโครงการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา) กรณีศึกษาโรงเรียนเนินสะอาดวิทยาคม โดยใช้การประเมินแบบตอบสนอง. **วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. หน้า 303-319.